

Manifest de l'Associació Catalana de Professionals de Joventut

Les polítiques de joventut no poden esperar més

La joventut és el present i el futur del país, però el sistema públic de joventut a Catalunya continua funcionant sobre una base fràgil i desigual. Des de l'Associació Catalana de Professionals de Joventut (ACPJ) volem alertar de la situació crítica que estem vivint i exigir decisions immediates per garantir els drets de les persones joves i la continuïtat dels serveis que els atenen.

Segons l'Enquesta de Municipis i Comarques (EMC22), un de cada tres municipis encara no té cap professional de joventut, i a molts altres, aquests professionals treballen sols, sostenint microequips sense recursos suficients. Tot i la vigència de la Llei 33/2010, aquesta no obliga a tenir professionals de joventut ni estableix perfils, ràtios o condicions mínimes. El resultat és una desigualtat territorial estructural: hi ha joves que tenen accés a polítiques públiques de qualitat i joves que no, depenent del seu codi postal.

A aquesta desigualtat s'hi afegeix la precarietat. L'Informe de la Joventut a Espanya 2024 mostra les dificultats d'emancipació i d'estabilitat que afronta la joventut, mentre que el sistema que l'hauria d'acompanyar també és fràgil. Prop de la meitat dels professionals treballen amb contractes temporals, el nombre d'externalitzacions s'han duplicat en cinc anys i molts serveis depenen de projectes inestables o interinitats sense continuïtat. Un sistema precari no pot combatre la precarietat que viu la població jove.

Però el problema més urgent és el Contracte Programa. El període 2022–2025 acaba en dos mesos i, a dia d'avui, no hi ha cap garantia formal per al 2026. Només ha estat prorrogada la part de Serveis Socials; les fitxes específiques de Joventut (41, 42 i 43) continuen sense cap instrument jurídic que n'asseguri la continuïtat, i això deixa tot el sistema en una situació d'incertesa molt greu. A aquesta manca de definició s'hi afegeix la situació de la fitxa 44, que atén a joves en situació de vulnerabilitat i que es mou entre departaments sense un encaix estable. Enguany tampoc és clar si es prorrogarà ni en quins termes, cosa que evidencia fins a quin punt la manca de definició global afecta totes les peces del model.

El que realment preocupa és que, sense garanties jurídiques i econòmiques, les administracions locals no poden planificar correctament els seus pressupostos, mantenir els equips ni assegurar la continuïtat dels serveis. Un sistema públic no pot funcionar a partir d'informacions parcials o voluntats no formalitzades. Per garantir drets, els municipis necessiten certes. Sense aquesta estabilitat mínima, tot el sistema es veu obligat a treballar des de la provisionalitat, i això afecta directament la qualitat de l'atenció que reben les persones joves arreu del territori.

A aquesta inseguretat s'hi afegeix un finançament clarament insuficient: el 2024 es van destinar 11,8 milions d'euros a desplegar les polítiques de joventut al territori, aproximadament el 0,03% del pressupost de la Generalitat i el 0,33% del Departament de Drets Socials i Inclusió. Dit d'una altra manera: de cada 100 euros de despesa pública, només 3 cèntims arriben a la joventut. Amb aquestes xifres, els serveis només poden sostenir l'estructura mínima i difícilment poden generar impacte real.

Davant d'aquest escenari, des de l'ACPJ exigim tres mesures immediates i inajornables: actualitzar la Llei 33/2010 perquè garanteixi la presència de professionals de joventut a tot el territori amb perfils i ràtios definits; resoldre de forma urgent el finançament del 2026 i establir un Contracte Programa estable fins al 2030, amb seguretat jurídica; i incrementar progressivament el pressupost destinat a joventut fins a arribar, com a mínim, a l'1% del pressupost del Departament.

Reafirmem també el principi d'universalitat: totes les persones joves, independentment del seu origen o situació administrativa, tenen dret a ser ateses. Les polítiques de joventut existeixen per reduir desigualtats, no per amplificar-les.

Les polítiques de joventut no són un luxe ni una despesa prescindible: són una inversió imprescindible per al futur del país. Per això exigim que les institucions actuïn amb responsabilitat i urgència. No es pot construir futur des de la incertesa. Sense recursos no hi ha drets, sense drets no hi ha igualtat, i sense igualtat no hi ha futur.

Associació Catalana de Professionals de Joventut (ACPJ)

Barcelona, 6 de novembre de 2025.